

የፌዴራል የሥነ ምግባር እና የፀረ-መስና ኮሚሽን

የመጀመሪያ ደረጃ፣ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች
የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክበባት የአደረጃጀትና የአሰራር መመሪያ

ጥቅምት 2013 ዓ.ም

አዲስ አበባ

የሁሉም የመንግሥትና የግል የአንደኛ፣ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች
የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክባባትን በአዲስ መልክ ለማቋቋምና ለማደራጀት የወጣ
የአደረጃጀትና የአሰራር መመሪያ

ከአንደኛ ደረጃ እስከ ኮሌጆች ድረስ ትምህርታቸውን የሚከታተሉ ተማሪዎችን በእውቀት፣ በክህሎትና በአመለካከት ከመቅረጽ ባሻገር ተማሪዎች በመልካም ሥነ ምግባር ተግንብተውና ጥሩ ስብእናን ተላብሰው አንዲያድጉ ማስቻል ለነገ የሚተው ተግባር አይደለም። ወደፊት ከመጣና፣ ከብለሹ አሰራርና ከኃላቀርነት የተላቀቀች፣ በዕድገት ጎዳና የምትጓዝና ለዚህም ምቹ የሆነች ኢትዮጵያን ለማየት ዛሬ በትውልድ ሥነ ምግባርና ስብእና ግንባታ ላይ መስራት ያስፈልጋል። የሥነ ምግባር ግንባታ ተግባር የሚጀምረውና ጽንሰ-መሠረቱ የሚጣለው በልጅነትና በወጣትነት ዕድሜ ክልል ውስጥ በመሆኑ ለዚህ ተግባር ትምህርት ቤቶችና ኮሌጆች ላይ ትኩረት አድርጎ መስራቱ ተገቢ በመሆኑ፤

ይህንን አገራዊ ግብ ለማሳካት ተማሪዎች ሰፊ ጊዜያቸውን የሚያሳልፉባቸው የትምህርት ተቋማት ተመራጭ እንደሆኑ ከታመነበት ደግሞ ሥራውን ለማሳለጥ የሚያስችል አደረጃጀት በሁሉም መደቦች በሆኑ የትምህርት አርከኖች መፍጠር ያስፈልጋል። ከዚህ በፊት ሚያዝያ 1996 ዓ.ም በፌዴራል የሥነምግባርና የፀረ-መጎደል ኮሚሽን እና በትምህርት ሚኒስቴር ትብብር በተደረሰው ስምምነት/መሠረት በአንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የተማሪዎች የሥነ ዜጋና እና ሥነ ምግባር ክባባት የአደረጃጀት መመሪያ መዘጋጀቱ ይታወቃል። ይሁን እንጂ አሰራሩ ሁለት ውስንነቶች የነበሩበት በመሆኑ፤

አንደኛው በመንግሥት ት/ቤቶች በተወሰኑ የትምህርት አርከኖች ላይ ብቻ ማተኮሩ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ የተማሪዎች የሥነ ምግባር ጉዳይ ከሌላ ትምህርት ዓለም ጋር የተገናኘና ኩረጃ፣ ስርቆት፣ የመሳሰሉት ኢሥነ ምግባዊ ድርጊቶችን ወደ ጎን የተወ ነበር። ስለሆነም ኮሚሽኑ የአደረጃጀት ወሰኑን በማስፋትና ከበቡን ራሱን በማስቻል ተልዕኮ ተኮር አደርጎ ማደራጀት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

የፌዴራል የሥነ ምግባርና የፀረ-መጎደል ኮሚሽንም በመንግሥት የተሰጠውን ህጻናትና ወጣቶችን በመልካም ሥነ ምግባር የመገንባት ህጋዊ ኃላፊነት ለመወጣት ከትምህርት

ሚኒስቴር ጋር በመተናጅት በሁሉም የአንደኛ፣ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክበባትን በማቋቋም ሠጪ ሥራ መግባት የሚያስፈልገውን በመሆኑ፤

በተሻሻለው የፌዴራል የሥነምግባርና የዕረ ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 433/1997(አዋጅ ቁጥር 883/2007 አንደተሻሻለ) አንቀጽ 30(2) መሰረት ይህ የሁሉም የመንግሥትና የግል የአንደኛ፣ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክበባትን በአዲስ መልክ ለማቋቋምና ለማደራጀት ይህ የአደረጃጀትና የአሰራር መመሪያ ወጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 1

አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ «የአንደኛ፣ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ አደረጃጀትና አሰራር መመሪያ ቁጥር 17/2013 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

አንቀጽ 2.

ትርጓሜ

1. "ክብብ" ማለት የአንደኛ፣ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ ማለት ነው።
2. "አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት" በትምህርት ሚኒስቴር ዕውቅና አግኝቶ በሥርዓተ ትምህርት የተቀመጠውን ትምህርት ከ1ኛ እስከ 8ኛ የክፍል ደረጃ ላሉ ተማሪዎች የሚያስተምር የመንግስት ወይም የግል ትምህርት ቤት ማለት ነው።
3. «ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት» በትምህርት ሚኒስቴር ዕውቅና አግኝቶ በሥርዓተ ትምህርት የተቀመጠውን ትምህርት ከ9ኛ እስከ 12ኛ የክፍል ደረጃ ላሉ ተማሪዎች የሚያስተምር የመንግስት ወይም የግል ትምህርት ቤት ማለት ነው።
4. "ኮሌጅ" በትምህርት ሚኒስቴር ህጋዊ ዕውቅና አግኝቶ በሥርዓተ ትምህርት የተቀመጠውን ትምህርት በመምህራን ትምህርት፣ በጤና ሳይንስ፣ በቴክኒክና ሙያ፣ በግብርና እና በመሳሰሉት ኮሌጆች በተለያዩ የሙያ መስኮች ተማሪዎችን ተቀብሎ የሚያሰለጥን የመንግስት ወይም የግል የትምህርት ተቋም ማለት ነው።
5. "የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ" ማለት በተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ አደረጃጀትና አሰራር መመሪያ መሰረት መልካም እሴቶችን ለማጎልበት፣ ይህንን የሚሳራ ኩረጃ፣ ስንፍናና ስርቆት የመሳሰሉትን ኢ-ሥነ ምግባራዊ ድርጊቶችን ለመከላከል ዓላማ ያደረጉ በግልና በመንግሥት በአንደኛ፣ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና በኮሌጆች የተቋቋሙ ክብባት ማለት ነው።

ሀ. የክብር አስተዳደሮች ማለት ክብር ውስጥ ለመሳተፍ ከተመዘገቡት ጠቅላላ አባላት መካከል ክብርን ለመምራት ብቃት፣ ፍላጎትና ተነሳሽነት ያላቸው በክብር መመሪያ መሠረት የሚመረጡ አባላት ማለት ነው።

ለ. የመመሪያ ማለት የአንደኛ፣ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች የተማሪዎች የገንዘብ ምግባር ክብር አደረጃጀትና አሰራር መመሪያ ማለት ነው።

ለ. የሚሸነፍ ማለት የፌዴራል የገንዘብ ምግባርና የፀረ መብረክ ኮሚሽን ማለት ነው።

ሀ. ተማሪ ማለት የመጀመሪያና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች ተማሪ ማለት ነው።

10. የክብር አባላት ማለት የክብርን አደረጃጀትና አሰራር መመሪያ ተቀብሎ አባል የሆነ ማንኛውም የመጀመሪያደራጃ፣ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች ተማሪ ማለት ነው።

11. ዳይሬክቶሬት ማለት በኮሚሽኑ ውስጥ ይህን አደረጃጀት የሚከታተል የስራ ክፍል ማለት ነው።

12. ትምህርት ሚኒስቴር ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ትምህርት ሚኒስቴር ማለት ነው።

አንቀጽ 3 .

የፆታ አጠቃቀም

በዚህ መመሪያ ውስጥ በወንድ ፆታ የተጠቀሰው ለሴት ፆታም ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

አንቀጽ 4

የአፈፃፀም ወሰን

ይህ መመሪያ በሁሉም ክልሎች፣ በአዲስ አበባ እና ድሬዳዋ ከተማ አስተዳደሮች የሚገኙ የመንግስትና የግል የአንደኛ፣ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ኮሌጆች ተማሪዎች፣ መምህራንና የአስተዳደር ሠራተኞች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 5

የተማሪዎች የገንዘብ ምግባር ክብር ዓላማዎች

የተማሪዎች የገንዘብ ምግባር ክብር ዋና ዓላማ በመልካም ገንዘብ ምግባር የታነሰ፣ በራስ ጥረትና ትጋት ለመኖር ጽኑ አቋም ያለው፣ ለገሊናው፣ ለሕግና ለአገሩ ታማኝ የሆነ፣ በዕውቀት፣

በክህሉትና በአመለካከት የዳበረ ብቁ ዜጋ በመልካም ሥነምግባር ለመገንባትና የመኖሪያ ዓላማ ያለው ነው። ከዚህ በተጨማሪ መመሪያው የሚከተሉትን ዝርዝር ዓላማዎችን ያካትታል፡-

1. የተማሪዎችና በመማር ማስተማሩ ዙሪያ የሚታዩ ኩረጃ፣ ስንፍና፣ ስርቆት አድሱአዊ አሰራሮችን በማስወገድ በራስ ጥረት የሚያድግ ሥነ ምግባርን ማጎልበት፤
2. የተማሪዎች አጠቃላይ መልካም ሥነ ምግባርና ስብእና የሚያጎለብቱ እና ሙስናን የሚያወግዙ ስራዎችን በልዩ ትኩረት ለማከናወን፤
3. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ግንባታን በማጠናከር በራስ ጥረት የመለወጥ ብቃት የሚያጎናጽፍ አትም ያለው ተማሪ ለመኖሪያ፤
4. ተማሪዎች በመልካም ሥነ ምግባር እንዲገነቡ እና ሙስናን እንዲወፉ የማድረግ ስራ በመሥራት መልካም ሥነ ምግባር የተላበሰ ትውልድ የማረጋገጥ ሥራ በትምህር ቤት ተቋማዊ ጎልውና ኖሮት ቀጣይ እንዲሆን ለማድረግ፤
5. ተማሪዎች እርስ በእርሳቸው እንዲሁም ከመምህራንና ከአስተዳደር ሠራተኞች ጋር ያላቸውን ግንኙነት በመልካም ሥነምግባር እሴቶች ላይ የተመሠረተ ለማድረግና በሁሉም የተቀናጀ ሥራ ለማስፈጸም፤

ክፍል ሁለት
አባልነት፣ የአባልነት መብትና ግዴታ

አንቀጽ 6

ስለ አባልነት

1. ሁሉም የትምህርት ተቋሙ ተማሪዎች የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ አባል ይሆናሉ፤
2. ሁሉም የክበቡ አባላት የክበቡን ዓላማ ተቀብለው በፈቃደኝነት፣ በፍላጎት እና በተነሳሽነት እንዲሰሩ ይጠበቃል፤
3. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ አስተባባሪ ከ5-7 አባላት ይኖሩታል።

አንቀጽ 7

የአባላት መብት

1. ሁሉም የክበቡ አባላት አኩል መብት አላቸው፤
2. ማንኛውም የክበቡ አባል፡-

2.1. ለክበቡ ዓላማና ተልዕኮ መሳካት የሚጠቅሙና የክበቡን አሰራር የተከተሉ ማንኛውንም ዓይነት ስራ የመስራት፤

2.2. በኃላፊነት የመመረጥ፣ የመምረጥና የክበቡን እንቅስቃሴ በተመለከተ ማንኛውንም መረጃ ጠይቆ የማግኘት፤

2.3. ስለክበቡ እንቅስቃሴ አስተያየትና ድምፅ የመስጠት፤

2.4. ክበቡ በሚሰጣቸው አገልግሎቶች እኩል ተጠቃሚ የመሆን መብቶች አሉት፡፡

እንቀጽ 8

የአባላት ግዴታ

ማንኛውም አባል በመመሪያው የተቀመጡትን ግዴታዎች ማክበር እንደተጠበቀ ሆኖ፡-

1. የክበቡን ዓላማ ለማሳካት የሚጠበቅበትን አገልግሎት የመስጠት፤
2. የትምህርት ቤቱ እና የክበቡን ንብረት መጠበቅና የመንከባከብ፤
3. የክበቡን መተዳደሪያ መመሪያ፣ የክበቡን አስተባባሪዎች ውሳኔዎችን ማክበርና የመፈፀም፤
4. በክበቡ መደበኛና አስተካክሎ የመወያያ ስብሰባዎች ላይ የመገኘት፤
5. የክበቡን አቅም ለማጎልበት፣ ዓላማውን ለማሳካትና ለማስፋፋት በሀሳብ፣ በጉልበት፣ ወዘተ የመደገፍ፤
6. ራስን ከክረጃ፣ ከስርቆት፣ እና ከሌሎች ኢ-ሥነ ምግባራዊ ድርጊቶች የማጽዳት፤
7. የመንግሥት ሀብትና ንብረትን የመጠበቅ፣ ኢ-ሥነ ምግባራዊ ድርጊቶችና ብልሹ አሰራሮች ተፈጽመው ሲመለከት ጥቆማ የመስጠት፤
8. የተቋሙን ሀብት ከብክነት የመከላከልና ሙስናን የመታገል ግዴታ አለበት፤

እንቀጽ 9

ስለአባልነት ዘመን

9.1. ከአባልነት ስለመውጣት

ማንኛውም የክበቡ አባል ከክበቡ አባልነት የሚወጣው በትምህርት ተቋሙ የሚቆይበት የትምህርት ዘመንን ሲያጠናቅቅ ወይም በአስገዳጅ ሁኔታዎች ምክንያት ይሆናል፤

9.2. አባሉን ከፍተኛ ተግሳጽ የሚያሰጡ ድርጊቶች

1. የነበበን ተቀባይነትና አርአያነት የሚያጎድፍ ኢ-ሥነምግባራዊ ድርጊት በተደጋጋሚ ፈጽሞ ሲገኝ እና በማስረጃ ሲረጋገጥ ፤
2. የነበበን የስራ ሃይት የሚያውክና ስም የሚያጎድፍ፣ ያለአስተባባሪው ፈቃድ ክበቡን የግል ጉዳዩ ማስፈጸሚያ እንደተጠቀመበት በማስረጃ ሲረጋገጥ፤
3. በመመሪያው የተቀመጡ አሰራሮችን ሆን ብሉ/ በግዴሳሽነት/ መጣሉ ወይም መመሪያውን የሚጥስ ተግባር መፈፀሙ ሲረጋገጥ፤
4. አባሉ በመመሪያው የተቀመጡትን ግዴታዎች ያልተወጣና ለመወጣትም ፈቃደኛ ሳይሆን ሲቀር፤
5. ክበቡ በሚጠራቸው ስብሰባዎች ከዓቅም በላይ ባልሆነ ምክንያት ለ3 ተከታታይ ጊዜ ያለፈቃድ ሲቀር ከፍ ያለ ተግሳጽ ምክር ይሰጠዋል፤

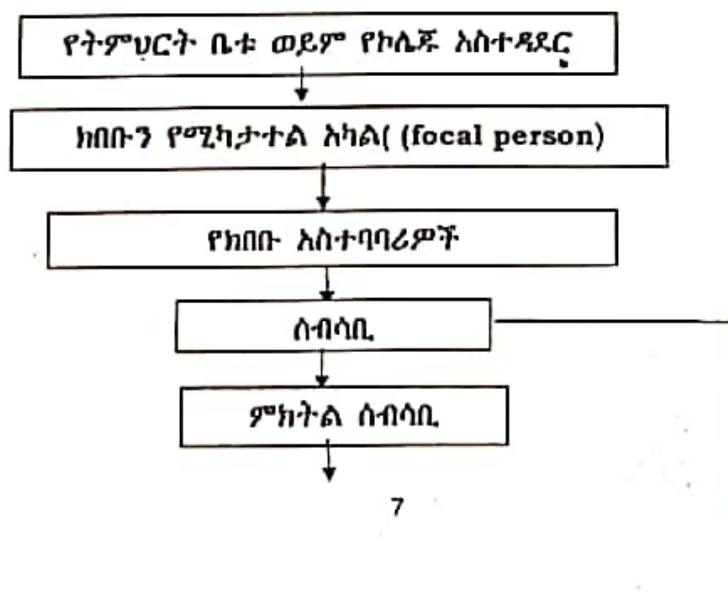
ክፍል ሶስት

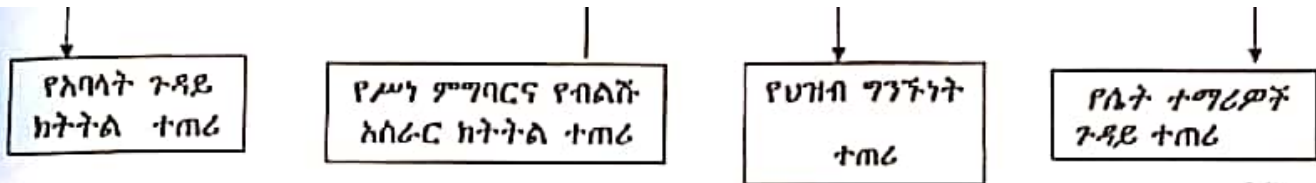
አደረጃጀት፣ ተግባርና ኃላፊነት

አንቀጽ 10

የክበቡ አደረጃጀትና ተጠሪነት

1. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ ተጠሪነቱ ለትምህርት ቤቱ ወይም ኮሌጁ ለሚመደበው ክበቡን ለሚከታተል አካል(focal person) ነው።
2. ክበቡ እንደ የተቋማቱ ባህርይ የሚደራጅ ሆኖ ቢያንስ የሚከተሉትን አደረጃጀቶች ይኖሩታል።

አንቀጽ 11

የክበቡ አስተባባሪ አባላት

የክበቡ አስተባባሪ አባላት ብዛት እንደየትምህርት ቤቱና ኮሌጁ ባህርይ የሚወሰን ሆኖ ከ5-7 አባላት የሚኖሩት ይሆናል። ሰባት አስተባባሪ ለሚኖራቸው ክበባት የሚከተሉት አባላት የሚኖራቸው ይሆናል።

1. ሰብሳቢ
2. ምክትል ሰብሳቢ
3. ሀሰቢ
4. የአባላት ጉዳይ ክትትል ተጠሪ
5. ሥነ ምግባርና የብልሹ አሰራር ክትትል ተጠሪ
6. የህዝብ ግንኙነት ተጠሪ
7. የሴት ተማሪዎች ጉዳይ ተጠሪ

አንቀጽ 12

የትምህርት ተቋሙ ተግባርና ኃላፊነት

ሀ. የትምህርት ቤቱ/ ኮሌጁ አስተዳደር ተግባርና ኃላፊነት

1. ክበቡን በሚመለከት ክትምህርት ሚኒስቴር እና በየደረጃው ከሚገኙ የትምህርት ዕ/ቤቶች የሚወርዱ አቅጣጫዎችን ተከትሎ ተግባራዊ ያደርጋል፤
2. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ያደራጃል፤ ወደ ተግባር እንዲገባ ድጋፍ ያደርጋል፤
3. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ ስራ በዓመታዊ የትምህርት ቤቱ አቅድ ላይ እንዲካተት፤ እንዲታተድ ያደርጋል፤ ለፈገፀሙን ይከታተላል፤

4. ከበቡ ለሚያካሂዱት ስራዎች በጀት ይመድባል፤ በእግባቡ ጥቅም ላይ መዋሉን ያረጋግጣል፤

5. ለከበቡ እመራሮች የሚያገለግሉ ቁሳቁሶች ይመድባል፤

6. ከበቡ ቢሮ እንዲኖረውና ለስራ አመች የሆነ ከባቢያዊ ሁኔታ እንዲፈጠር ያደርጋል፤

7. ኩረጃን፣ ስርቆትን፣ ማታለልን፣ ሙስናንና ብልሹ አሰራርን በመከላከል ውጤት ከአስመዘገቡ ከአቶ ተቋማት ከበባት የተሻለ ተግባር እንዲያገኙ ያደርጋል፤ የትራንስፖርት እና ሌሎች ወጪዎች እንዲሸፈኑ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፤

8. ከበቡ ለደግፉ የሚችሉ መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች በመለየትና ግንኙነት መፍጠር ከበቡን እንዲደግፉ ያሳምናል፤

9. የትምህርት ተቋሙ የነበባት መረጃ እደራጅቶ ይይዛል፤ ለሚመለከታቸው አካላት ይሰጣል፤

10. የእትድ አፈጻጸማቸውን ይከታተላል፤ ይገመግማል፤ ይደግፋል፤

11. የትምህርት ቤቱ/ ኮሌጁ መምህራንና ሠራተኞች ለከበቡ አባላትና ለተማሪዎቻቸው በመልካም ሥነ ምግባር አርአያ ሆነው እንዲገኙ ያደርጋል፤

12. ከፍተኛ የሆነ የሥነ ምግባር ችግር ያለባቸውን ተማሪዎች በመለየት እንዲስተካከሉ አርአያነት ባላቸው መምህራን እንዲመክሩ ያደርጋል፤

13. በተማሪዎች ላይ ያልተገባ ኢ-ሥነምግባራዊ ድርጊት የሚፈፅሙ መምህራን እንዲለዩ እንዲታረሙ እና ተጠያቂ እንዲሆኑ ያደርጋል፤

14. በትምህርት ተቋሙ ውስጥ ለተማሪዎች ሥነ ምግባር መጓደል ምክንያት የሆኑ ድርጊቶችን በጥናት በመለየት እንዲፈቱ ሙያዊ እገዛ ያደርጋል፤

15. ለተማሪዎች ሥነ ምግባር ግንባታ የሚያግዙ የማስተማሪያ ጽሁፎች እንዲዘጋጁ፣ ሥልጠና እንዲሰጡ መምህራንን ያበረታታል፤ ይደግፋል፤

ለ. የትምህርት ቤቱ/ኮሌጁ የክበባት ጉዳይ ፎካል ፐርሰን ተግባርና ኃላፊነት

1. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብን ኃላፊነት ወስዶ ያደራጃል፣ ይደግፋል፣ ይከታተላል፣
2. የክበቡ አባላት በተሰጣቸው ዓላማና አሠራር መሠረት እንዲንቀሳቀሱ ምክር እና ድጋፍ ይሰጣል፣
3. የትምህርት ቤቱ እና የኮሌጁ ማኅበረሰብ ለክበቡ ድጋፍና ትብብር እንዲያደርግ የግንኙነት ማእከል ሆኖ ያገለግላል፣
4. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ግንባታ በክበቡና በትምህርት ቤቱ/ኮሌጁ የተለያዩ የስራ ክፍሎችና በመምህራን በተቀናጀ መንገድ እንዲካሄድ ያደርጋል፣
5. ክበቡ ለሚያከናውናቸው ተግባራት አስፈላጊ የሆኑ የበጀት፣ የቢሮ፣ የቁሳቁስ እንዲሁም የአዳራሽ ፍላጎቶች እንዲሟሉ በዓመታዊ አቅዱ በጀት በማስያዝ ወይም በትምህርት ተቋሙ በበላይ ኃላፊዎችን በማሳመን እንዲሟሉ ያደርጋል።
6. በኮሚሽኖችና ሌሎች አጋር ድርጅቶች በሚዘጋጁ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠናዎች ላይ የክበቡ አመራሮችና አባላት እንዲሳተፉ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፣
7. ዓለም አቀፍ የሀረ-መ-ስና ቀን በትምህርት ተቋሙ በስፋት እንዲከበር የማስተባበር እና የመደገፍ ሥራዎችን ያከናውናል፣
8. የክበቡን አስተባባሪዎችና አባላትን የአቅም ክፍተት በመለየት አማራጭ መፍትሔዎችን ያስቀምጣል፣ ይተገብራል፣
9. የክበቡ አባላትን ያደራጃል፣ ያስተባብራል፣ ይመራል፣ ይተገብራል፣ አቅምን ለማሳደግ የሚያስችሉ ድጋፎችን ያደርጋል
10. መ-ስናና ብልሹ አሰራሮችን የሚያጋልጡ እና የሚጠቁሙ ተማሪዎችን ያበረታታል ፤
11. የክበቡን የውስጥ መተዳደሪያ ደንብ በክበቡ አመራርና አባላት ተላትፎ ያዘጋጃል፣ ያሰራጫል፣ ያሻሽላል፤
12. የክበቡን ዓመታዊ አቅድ ያሰራጫል፣ ተፈላሚነቱን ይገመግማል፣
13. የክበቡን ዓመታዊ አቅድ፣ የየሩብ እና የግማሽ ዓመት ሪፖርት ለወረዳ ሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ወይም ይህን ስራ እንዲከታተል የወረዳው ትምህርት ዕ/ቤት ለሚመደበው አካል ሪፖርት ይልካል፣

እንቀፅ 13

የክብሩ የተጠሪነት እና የሪፖርት ሥርዓት

የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብሩን ስራ በየደረጃው የሚገኙ እኩልነት እየተገመገመ የሚገኝ፤ በመሆኑ የሚከተለውን የተጠሪነት እና የሪፖርት ሥርዓት ተከትሎ ክትትል የሚደረግበት ይሆናል።

1. የተማሪዎች ክብሩ ተጠሪነቱ ለትምህርት ቤቶች ለሌጆች የክብሩ ጉዳይ ለሚከታተል ፎካል ፐርሰን ይሆናል፤
2. የትምህርት ቤቶች/ሌጆች የሥነ ምግባር ጉዳይ ፎካል ፐርሰን ተጠሪነቱ ለወረዳ ሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ወይም በወረዳው ትምህርት ዕ/ቤት ይህን እንዲሰራ ለተመደበው አካል ሆኖ ሪፖርት ያደርጋል፤
3. የወረዳው ሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ወይም ይህንን እንዲሰራ በወረዳው ትምህርት ዕ/ቤት የተመደበው አካል ለዘን/ክፍል ከተማ ሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ወይም በዘን/ክፍል ከተማ ትምህርት ዕ/ቤት ይህን እንዲሰራ ለተመደበው አካል ሆኖ ሪፖርት ያደርጋል፤
4. ዘን/ክፍል ከተማ ያለው የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ወይም ይህን በዘን/ ክ/ከተማ ትምህርት ዕ/ቤት እንዲሰራ የተመደበ አካል ለክልል/ ከተማ ትምህርት ቢሮ ሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ወይም ባለሙያ ሪፖርት ያደርጋል፤
5. የክልል/ከተማ ትምህርት ቢሮ የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ከዘን/ ክፍል ከተማ የተቀበለውን ሪፖርት ለክልል ሥነ ምግባርና ሀረ መስና ኮሚሽን የተደራጀ ሪፖርት በየወሩና በየሩብ ዓመት ይልካል፤ የተሰጠውን ግብረ መልስ ተቀብሎ በተዋረድ ይልካል፤ አፈፃፀሙን ይከታተላል፤ የአዲስ አበባና ድሬዳዋ ትምህርት ቢሮዎች በተመሳሳይ ሁኔታ ለፈደራል የሥነ ምግባርና ሀረ-መስና ኮሚሽን የተደራጀ ሪፖርት ይልካሉ።

እንቀፅ 14

በክልል/ ከተማ፣ በዘን/ክፍል ከተማ እና በወረዳ ደረጃ የሚመደቡ የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ተግባርና ኃላፊነት

ይህን ስራ እንዲከታተሉ በየደረጃው በሚገኙ የመንግስት መዋቅር የሚመደቡ የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች በተቀመጠው የተጠሪነት ሥርዓት መሰረት፡-

1. በየደረጃው መረጃ ይሰበስባሉ ፤ ሪፖርት አጠናቅቀው ተጠሪ ለሆኑለት አካል ይልካሉ፤ በተሰጠው ግብረ መልስ መሰረት ተፈጻሚነቱን ይከታተላሉ፤
2. በየደረጃው የወረደላቸውን የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክበባት መሪ አቅድ ወይ ታችኛው መዋቅር ያወርዳሉ፤ አራንቴሽን ይሰጣሉ፤ አፈፃፀሙ ይከታተላሉ፤
3. በየደረጃቸው የሚገኙ የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች አንዲጠናከሩ ድጋፍ እና እግዛ ያደርጋሉ፤
4. በየደረጃው ከሚገኙ የትምህርት ዕቤት እና የሥነ ምግባርና ዐረ መስና ኮሚሽኖች ቅርንጫፍ ዕቤቶች ግንኙነት ይፈጥራሉ ፤ በትንጅት ይሰራሉ፤
5. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክበባት የፋይናንስ እና ዓትም ግንባታ ድጋፍ አንድያገኙ በየደረጃው ከሚገኙ አካላት ጋር በጋራ ይሰራሉ፤
6. የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክበባት በሥነ ምግባር ግንባር ሥራ ላይ ጠንካራ ሆነው አንዲወጡ የአማካሪ ሚና ይጫወታሉ ፤
7. በተቀመጠው የግንኙነት ጊዜ መሰረት የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክበባት እንቅስቃሴ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን በጋራ ይገመግማሉ፤ አፈፃፀሙን ይከታተላሉ፤
8. ጠንካራ የሪፖርት እና የግንኙነት ሥርዓት በየደረጃው አንዲፈጠር ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በትንጅት ይሰራሉ፤

እንቀጽ 15

የክበቡ ተግባርና ኃላፊነት

1. የተለያዩ ስልቶችን በመጠቀም ክበቡ በመልካም ሥነ ምግባር ግንባታ ዙሪያ የሚሰጠውን የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ያስተዋውቃል፤
2. በተማሪዎች ሥነ ምግባር ግንባታ ስትራቴጂ አንዲፈፀሙ የተቀመጡ አትጣጫዎችን ይተገብራል፤
3. የተማሪዎች ሥነ-ምግባር ግንባታ የሚያሳድጉ ሌሎች ተግባራትን ለይቶ ያትዳል፤ ይፈጽማል፤

4. ሁሉም የተቋሙ ተማሪ እና ማህበረሰብ ጥቆማ እንዲያቀርቡላቸው ያደራግራል፤ ይህን ለማድረግ የሚያስችል ሥርዓት ይዘርጋል፤
5. ከፍላጎት ጥርስን ጋር በመሆን የተረበውን ጥቆማ እንዲፈታ በተሟላ ማስረጃ እና መረጃ ለትምህርት ቤቱ/ ኮሌጁ አስተዳደር ያቀርባል፤ ያልተፈቱትን እንዲፈቱ ክትትል ያደርጋል፤
6. የህዝብና የመንግስት ሀብት ከዘረፋና ከብክነት፣ ከሙስናና ከሌብነት ይጠብቃል፤ በዚህ ረገድ የማስተማር ስራ ያሰራል፤ የህዝብና መንግስት ሀብት ላይ ብክነት እና ዘረፋ የሚፈፅሙ እካላት ተጠያቂ እንዲሆኑ ያደርጋል፤
7. በክብር አባላት፣ በት/ቤቱ ወይም በኮሌጁ ተማሪዎች ዘንድ የሚታየውን የሥነ ምግባር፣ የሙስናና ብልሹ አሰራር ችግርን ይለያል፤ እንዲታረሙ ጥረት ያደርጋል፤
8. ለክብር አባላትና ተማሪዎች ባህሪ ላይ እንደክፍተት የተለዩ የሥነ ምግባር ጉድለቶችን ለመመላት የሚያስችል የሥነምግባር ግንባታ ስልጠናዎች እንዲሰጡ ሁኔታዎች ያመቻቹል፤
9. ተማሪዎች በሥነምግባር ዙሪያ ውይይት የሚያካሂዱበት መድረክ ያመቻቹል፤
10. የመልካም ሥነ-ምግባር አስፈላጊነት የሚገልፁ፣ ሙስናን የሚያወግዙ የሰዕል ውድድሮች በተማሪዎች መካከል ያካሂዳል፤
11. ተማሪዎች በሥነ ምግባር ዙሪያ ጥያቄና መልስ ውድድር እንዲያካሂዱ ሁኔታዎችን ያመቻቹል፤ ይደግፋል፤
12. በትምህርቱ ተቋሙ ማህበራዊ ሚዲያ በመጠቀም የተማሪዎች ሥነ ምግባር ግንባታ ያካሂዳል፤
13. ተማሪዎች የመልካም ሥነምግባር አስፈላጊነትን እንዲረዱ በሰንደቅዓማ ሥነ ሥርዓት፣ በግቢ ውስጥ በሚገኙ ቦርዶች፣ ሚኒሚድያ፣ በትምህርት ተቋሙ ዌብሳይት፣ በሌሎች መልእክት ማስተላለፊያ ቦታዎች ላይ አስተማሪ ዕውቀቶችን ተደራሽ ያደርጋል፤
14. ዓለም አቀፍ የፀረ-ሙስና ቀንን ምክንያት በማድረግ በትምህርት ተቋሙ የተለያዩ የመልካም ሥነምግባር አስፈላጊነትን እና የሙስና አስከፊነትን የሚያስገነዝቡ መርህ ግብሮችን ያዘጋጃል/ያካሂዳል፤
15. ከረጃ፣ ስንፍ፣ ማርፊድ፣ ትምህርት አቋርጦ መውጣት፣ አስተማሪን አለማክበር፣ መንጠቅና መስረት የመሳሰሉት ኢ-ሥነ ምግባራዊ ድርጊቶችን ማውገዝ እና ለተማሪው ወደፊት የህይወት ዕጣ ፈንታ ላይ ያላቸውን ጉዳት ያስተምራል፤ ይመክራል፤

16. ታሪክን፣ ስራ ወዳድነትን፣ ጊዜ በእግብብ መጠቀምን እና የቱጠባ ባህልን የሚያሳውቁ አሴቶች ያሰርጻል፤ ያሳሉበታል፤
17. በተማሪዎች አካባቢ የሚከተለው የማጭበርበርና በአጭራው የመክበር አስተሳሰብ ነፃ ብሩህ ተስፋቸውን የሚያጨልም እና ለየትኛውም ዓይነት የወንጀል ድርጊትና እድገት ሐዊነት የሚያጋልጣቸው መሆኑን ያስገንዝባል ይመክራል፤
18. ኩረጃን፣ ስርቆትን እና ብልሹ አሰራርን በመከላከል በተማሪዎች ዘንድ መልካም ሥነ ምግባርን በማስረጽ የተሻለ የሥራ እንቅስቃሴ ካላቸው ክሊሎች አቶ ት/ቤቶችና ኮሌጆች በጎ ተሞክሮዎችን በመተመር ይተገብራል፤
19. በትምህርት ተቋሙ ውስጥ የሚፈፀሙ የሙስና ተግባራትን፣ አድላ-አዊና ብልሹ አሰራሮችን እና የሥነ ምግባር ግድፈቶችን ለክበቡ ፎካል ፕሮሰን ጥቅማ ያቀርባል፤ ችግሮች እንዲፈቱና እንዲስተካከሉ ያደርጋል፤
20. አጠቃላይ የክበቡን እንቅስቃሴ በተመለከተ መረጃ አደራጅቶ በመያዝ ለሚመለከተው አካል ይልካል፤
21. ክበቡ በዐደቀው መመሪያ መሰረት የተሟላ እደረጃጅት እንዲኖረው ያደርጋል፤
22. የክበቡን ዓመታዊ ዕትድ፣ የየሩብ እና የፍጥረት ሪፖርት ያዘጋጃል፤ ለትምህርት ቤቱ/ኮሌጁ ክበባት ጉዳይ ፎካል ፕሮሰን ይልካል፤

እንቀጽ 16

የክበቡ አስተባባሪዎች ተግባርና ኃላፊነት

1. የክበቡ ዋና ዋና የትኩረት አቅጣጫዎችን መለየት በአቅድ ውስጥ እንዲካተቱ ያደርጋል፤
2. የክበቡን ዓመታዊ እትድ ያዘጋጃል፤ በአባላት ያህድቃል፤
3. በክበቡ እደረጃጅት መሰረት የስራ ክፍፍል ያደርጋል፤
4. ክበቡን ወክሎ ከትምህርት ተቋሙ እና ከሌሎች አካላት ጋር የሥራ ግንኙነት ያደርጋል፤
5. ከትምህርት ሚኒስቴር እና ከሌሎች አካላት የሚወረዱ አቅጣጫዎች እንዲተገበሩ ከትምህርት ተቋሙ አስተዳደር ጋር በጋራ ይለራል፤
6. የተማሪዎች ሥነ ምግባር ግንባታንና የፀረ-ሙስና እንቅስቃሴ ስትራቴጂን በተግባር እንዲተረጎም ክበቡ የራሱን ሚና እንዲጫወት ያደርጋል፤

7. በትምህርት ተቋሙ ውስጥ የሚተገበሩ ቁልፍ የመልካም ሥነ-ምግባር ግንባታ እና የሙስና መከላከል ስራዎችን በመለየት የማስፈጸም ዘዴዎች ይቀይሳል፤
8. በትምህርት ተቋሙ አመራሮች፣ በመምህራን እና ሌሎች የትምህር ቤቱ ማህበረሰብ የተቀናጀ የሥነ ምግባር ግንባታና ሙስናን የማውገዝ ሥራ ይሰራል፤
9. ዓለም አቀፍ የሥነ ምግባርና የፀረ ሙስና ቀን በየዓመቱ በደመቀ ዙኔታ በትምህርቱ ተቋሙ እንዲከበር ከትምህርት ተቋሙ አመራር እና ከክበቡ ፎካል ፐርሰን ጋር በመሆን የጋራ አቅድ ያዘጋጃል፤
10. ዓለም አቀፍ የፀረ-ሙስና ቀንን ምክንያት በማድረግ በትምህርት ተቋሙ የተለያዩ የመልካም ሥነ ምግባር አስፈላጊነትን እና የሙስና አስከፊነትን የሚያስገነዝቡ መርህ ግብሮችን ያዘጋጃል፤ ያካሂዳል፤
11. የትምህርት ተቋሙ የመልእክት ማስተላለፍ ሚዲያዎች ለክበቡ ዓለማማማ ማስፈጸም እንዲውሉ ከትምህርት ተቋሙ አስተዳደር ጋር በጋራ ይሰራል፤
12. በተቋሙ ውስጥ ሙስናን፣ ብልሹ አሰራርንና እድሉን በመከላከል እና መልካም ሥነ ምግባርን በመገንባት የተሻለ የሥራ እንቅስቃሴ ካላቸው ከሌሎች አቻ ት/ቤቶችና ኮሌጆች በጎ ተሞክሮዎችን በመተመር ለአባላት ያስተላልፋል፤
13. በሥነ ምግባራቸው አርአያ የሆኑ የክበቡ አባላትን በመለየት አውቅና እንዲሰጣቸው ያደርጋል፤
14. በትምህርት ተቋማት ውስጥ የሚገኙት ሁሉም የተቋሙ ማህበረሰብ የሥነ ምግባር ችግሮችን፣ ሙስና፣ ብልሹና እድሉአዊ አሰራሮችን እንዲጠቁሙና እንዲያጋልጡ ምቹ ሁኔታ ይፈጥራል፤
15. የክበቡን እንቅስቃሴ በየጊዜው በመገምገም አቅጣጫ ይሰጣል፤
16. የክበቡ የመረጃ ሥርዓት ያደራጃል፤ ያጠናክራል፤
17. የክበቡ አፈሳሪ በመገምገም በየሩብ ዓመት ሪፖርት ለትምህርት ቤቱ/ ኮሌጅ ከበባት ጉዳይ ፎካል ፐርሰን ይልካል፤

እንቀጽ 17

የክበቡ ሰብሳቢ ተግባርና ኃላፊነት

ሰብሳቢው ተጠሪነቱ ለትምህርት ተቋሙ የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ ፎካል ፐርሰን ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

1. የክበቡን ስብሰባዎች በበላይነት ይመራል፤
2. የክበቡ አስተባባሪዎች ውሳኔዎችን ያስፈፅማል፤
3. በክበቡ እንዲፈፀሙ የታቀዱ ተግባራትን አፈፃፀም ይከታተላል፤
4. የክበቡ መመሪያ ተፈፃሚነትን ይከታተላል፤
5. የክበቡ አባላት ኃላፊነታቸውን በአግባቡ መወጣታቸውን ይከታተላል፤ እገዛ ያደርጋል፤
6. ክበቡን ወክሎ ክሌሎች አካላት ጋር የሥራ ግንኙነት ያደርጋል፤
7. በክበቡ ስር የሚዋቀሩ ንዑሳን ኮሚቴዎችን ያደራጃል፤ ያስተባብራል፤
8. በክበቡ አባላት የታመነባቸውን ሌሎች ተግባራትን ያስፈፅማል፡፡

አንቀጽ 18

የክበቡ ምክትል ሰብሳቢ ተግባርና ኃላፊነት

ምክትል ሰብሳቢ ተጠሪነቱ ለሰብሳቢው ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

1. የክበቡን ንዑሳን ተጠሪዎች በበላይነት ይመራል፤
2. ከሰብሳቢውና ከወሐፊው ጋር በመሆን ለክበቡ አስተባባሪዎች የስብሰባ አጀንዳዎችን ያዘጋጃል፤
3. ሰብሳቢ በማይኖርበት ጊዜ ተክቶ ይሠራል፤
4. በሰብሳቢው የሚሰጡ ሌሎች ስራዎችን በተጨማሪነት ያከናውናል፡፡

አንቀጽ 19

የክበቡ ፀሐፊ ተግባርና ኃላፊነት

1. በክበቡ የሚካሄዱ ስብሰባዎችን ቃለ ጉባኤ ይይዛል፤ ያደራጃል፤
2. የክበቡን የአስተዳደር፣ የጽህፈትና የፋይል መዛግብትን በኃላፊነት ይይዛል፤
3. ከሰብሳቢውና ከም/ሰብሳቢው ጋር በመሆን ለክበቡ አስተባባሪዎች የስብሰባ አጀንዳዎችን ያዘጋጃል፤
4. በክበቡ የተሰሩ ስራዎች መነሻ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለሰብሳቢውና ለአስተባባሪዎች ያቀርባል፤
5. የክበቡን የዕቃፍ ስራዎች ያከናውናል እንዲሁም ደብዳቤዎችን፣ ሰነዶችንና ሌሎች መረጃዎችን በአግባቡ ሰንዶ ይይዛል፤

6. በክበቡ አስተባባሪዎች የተወሰኑ ውሳኔዎች፣ የተሰጡ መልእክቶች በተደራጀ ሁኔታ ለአባላትና ለሚመለከታቸው ክፍሎች ያደርሳል፤
7. በተለያዩ አካላት የሚሰጡ የገንዘብና የቁሳቁስ ድጋፎችን አጠቃቀም በተመልከተ ክትትል ያደርጋል፤
8. በሰብሳቢው የሚሰጡ ሌሎች ስራዎችን በተጨማሪነት ያከናውናል።

አንቀጽ 20

የክበቡ የአባላት ጉዳይ ክትትል ተጠሪ

የክበቡ የአባላት ጉዳይ ክትትል ተጠሪነቱ ለሰብሳቢው ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፤

1. የክበቡ የአባላት ጉዳይ ስራን በበላይነት ይመራል ፤ ያስተባብራል ፤
2. የክበቡ አባላት መረጃ ያደራጃል፤ በአግባቡ ይይዛል፤
3. የክበቡ የአባላት ጉዳይ ክትትልን አቅድ ያዘጋጃል ፤ ተፈጻሚነት ይከታተላል
4. በክበቡ የአሰራር መመሪያ መሠረት በአዳዲስ አባላት እንዲጠናከር ያደርጋል ፤ ስለክበቡ ዓላማና አሰራር በቂ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ገለጻ ይሰጣል፤
5. ለክበቡ አባላትና ተማሪዎች ሥነምግባር ግንባታ የሚረዱ የሥልጠና ርዕሶችን ከክበቡ አስተባባሪዎች ጋር በመሆን ይለያል፤ ሥልጠናዎች እንዲሰጡ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፤
6. በክበቡ ተግባርና ኃላፊነት የተቀመጡ ሌሎች የስነ ምግባር ግንባታ ስራዎች ያከናውናል፤
7. እንደ ትምህርት ቤቱ የተማሪዎች ብዛት የክበቡ ተወካይ በሌክሽንና በክፍል ደረጃ እንዲወክል ያደርጋል፤
8. የክፍሉን አፈፃፀም ይገመግማል ፤ ሪፖርት ለሰብሳቢ ይልካል ፤
9. ከሰብሳቢው የሚሰጡ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል ።

አንቀጽ 21

የክበቡ ሥነ ምግባርና የብልሹ አሰራር ክትትል ተጠሪ ተግባርና ኃላፊነት

1. የሥነ ምግባር ጉድለትን፣ ሙስናና ብልሹ አሰራርን ለመከላከል የሚያስችል የጥቆማ መቀበያ ሥርዓት ይዘረጋል፤ ጥቆማን ይቀበላል፤
2. የቀረቡ ጥቆማዎችን ያጣራል፤ ለክበቡ አስተባባሪዎች በማቅረብ ለውሳኔ ለክበቡ ፎካል ፐርሰን ያቀርባል፤ ውሳኔ መሰጠቱን ይከታተላል፤

3. በተቋሙ ውስጥ የሥነ ምግባር ጉድለት፣ አድሎስና ብልሹ አሰራር እንዳይከሰት የመከላከል ሥራ ይሰራል፤
4. የክበቡ አባላት እና የተማሪዎች የሥነ-ምግባር ጉድለቶች በጥናት ይለያል ፤ ጎልተው የሚወጡ የስነ ምግባር ችግሮች (ኩረጃ፣ ስንፍና ፣ ያልእግባብ ነጥብ መፈለግ ወ.ዘ.ተ) መረጃ ይይዛል፤ ችግሮች እንዲፈቱ መፍትሔ ይቀይሳል፤
5. በትምህርት ተቋሙ በተለየ ሁኔታ የሥነ ምግባር ችግር ያለባቸውን ተማሪዎች መረጃ ይይዛል፤ በክበቡ አመራሮች፣ በመምህራንና በትምህርት ቤቱ አስተዳደር በተማሪዎች ፊት ምክር እንዲያገኙ ያደርጋል፤ የስነ ምግባር ለውጥ ማምጣታቸውንም ይከታተላል፤
6. በትምህርት ተቋሙ እና በክበቡ የሚፈፀሙ ሙስና፣ አድሎና ብልሹ አሰራሮች እንዲጋለጡና እንዲታረሙ ከአባላቱ ጋር በመሆን ይታገላል፤ ያስተባብራል፤
7. ሙስናንና ብልሹ አሰራርን የሚጠቁሙ እና የሚያጋልጡ ተማሪዎች እንዲበረታቱና እንዲሸለሙ ያደርጋል፤
8. በተማሪዎች አካባቢ የሚታዩ የስነ ምግባር ግድፈቶች እንዲታረሙ ይመክራል ፤ ይገስጻል
9. ስለ ሥነ ምግባር ፅንሰ ሐሳብ እና የሙስና ጎጂነት ግንዛቤ ለመፍጠርና ለማስፋት የጥያቄና መልስ እንዲሁም የስእል ውድድር እንዲካሄድ ያደርጋል ፤
10. ዓለም አቀፍ የሀረ ሙስና ቀን በደመቱ ሁኔታ እንዲከበር ከህዝብ ግንኙነት ተጠሪ ጋር በጋራ ይሰራል፤
11. የከፍሉን አፈፃፀም ይገመግማል ፤ ሪፖርት ለሰብሳቢ ይልካል ፤
12. ከሰብሳቢው የሚሰጡ ሌሎች ተግባራትን ማከናወን ።

አንቀጽ 22

የክበቡ የህዝብ ግንኙነት ተጠሪ ተግባርና ኃላፊነት

1. የክበቡ የህዝብ ግንኙነት ስራን ይመራል ፤ ያስተባብራል ፤
2. የተለያዩ ስልቶችን በመጠቀም ስለ ክበቡ ዓላማና አሰራር ለትምህርት ተቋሙ ማህበረሰብ ያስተዋውቃል፤ የትስተሳ ሥራ ይሰራል፤
3. የትምህርት ቤቱ ሚዲያዎች ለሥነ ምግባር ትምህርት ግንባታ እንዲውሉ ከትምህርት ቤቱ አስተዳደር ጋር በጋራ ይሰራል፤

4. ዓለም አቀፍ የፀረ ሙስና ቀንን ምክንያት በማድረግ በትምህርት ተቋሙ ማኅበረሰብ ሰፋፊ የሥነ ምግባር ግንባታ ማጠናከሪያ ሊሆን የሚችሉ ተግባራትን ያቀዳል፤
5. የሥነ ምግባር ትምህርት በተለያዩ የህትመት ስራዎች ታግዞ እንዲከናወን ጥረት ያደርጋል፤
6. ተማሪዎች ሥነ ምግባርን የሚያስለብቱ የፈጠራ ሥራዎችን በባንዲራ ሥነ ሥርዓት ፤ በሚኒ ሚዲያ እና በትምህርት ተቋሙ ሶሻል ሚዲያ ላይ እንዲያቀርቡ ድጋፍ ያደርጋል፤ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፤
7. ሙስናንና ብልሹ አሰራርን የሚመለከቱ ጥማዎች፤ በአስተያየት መስጫ ሳጥን፤ በሚኒ ሚዲያና በተቋሙ ማኅበራዊ ሚዲያ እንዲቀርቡ ያስተዋውቃል፤
8. ስርቆት፤ የሥነ ምግባር ግድፈቶችና ብልሹ አሰራሮች ተጣርተው በትምህርት ተቋሙ ሚኒ ሚዲያ እንዲቀርቡ ያደርጋል፤
9. የክፍሉን አፈፃፀም ይገመግማል ፤ ሪፖርት ለሰብሳቢ ይልካል፤
10. ከሰብሳቢው የሚሰጡ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፤

አንቀጽ 23

የክበቡ የሴት ተማሪዎች ጉዳይ ተጠሪ ተግባርና ኃላፊነት

1. በክበቡ የሴት ተማሪዎች ተጠሪ የስራ ዘርፍ፤ ስራ ይመራል ፤ ያስተባብራል ፤
2. የዘርፉን ንዑስ አቅድ ያዘጋጃል ፤ ተፈፃሚነቱን ይከታተላል ፤
3. ሴት አባላት በክበቡና በሌሎችም የትምህርት ቤቱ እደረጃጃቸው በጾታቸው ምክንያት ልዩ ልዩ አድሎና ተፅዕኖ እንዳይደርስባቸው ጥረት ያደርጋል፤
4. የሥነምግባር አሴቶችን መሰረት በማድረግ ሴት አባላት ንቁ ተሳትፎ እንዲያደርጉ ያስተባብራል፤
5. ከሴት ተማሪዎች ክብብ ጋር በመሆን ስለመልካም ሥነ ምግባርን በተመለከተ ስልጠናና ሌሎች ድጋፎችን በክበቡ በኩል ድጋፍ እንዲደረግላቸው ጥረት ያደርጋል፤
6. ሌቶች በክበቡ አመራር ቦታ ላይ ተገቢ ሚና እንዲኖራቸው ጥረት ያደርጋል፤
7. ሴት ተማሪዎች የመልካም ሥነምግባር አርአያ ሆነው እንዲገኙ ይሰራል፤
8. በክበቡ የሴት ተማሪዎችን ሙሉ መረጃ ያደራጃል ፤ መረጃውን ሲፈለግ ለሚመለከተው እካል ያስተላልፋል፤

ሀገራችን ላይ ለሚፈጸም የግጭት ሥልጣን ማሰባሰብ ይገባል፤ ሪፖርት ለሰብሳቢው ይልካል፤
ወይም ለሰብሳቢ የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል፤

ክፍል አራት

የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ አሰራር

በዚህ መመሪያ ሌሎች አንቀጾች የተደነገጉ አሰራሮች እንደተጠበቁ ሆነው ክብቡ የሚከተሉት አሰራሮች ይኖሩታል፡፡

አንቀጽ 24

የክብቡ አስተባባሪዎች መምረጫ መስፈርት

የክብቡ አባል የሆነና ከዚህ ቀጥሎ የተቀመጡትን መስፈርቶች የሚያሟላ አባል ከሁለቱም ያታወቁ በክብቡ አስተባባሪ አባል ሆኖ ሊመረጥ ይችላል፡-

1. ክብቡ የተቋቋመበትን ዓላማ ለማሳካት ሙሉ አምነት፣ ፍላጎትና ተነሳሽነት ያለው፤
2. በተቋቋመው የተማሪዎች የሥነ ምግባር ክብብ እንቅስቃሴ ንቁ ተሳታፊ የሆነ፤
3. በትምህርት ቤቱ ማህበረሰብ እና በክብቡ አባላት ዘንድ በመልካም ሥነምግባሩ አርአያ የሆነና ተቀባይነት ያለው፤
4. የክብቡን ደንብና ስርዓት እኩብሮ የሚንቀሳቀስ፤
5. በትምህርት ተቋሙ ውስጥ በሚደረግ ገንዘብ እንቅስቃሴ በመሳተፍ የማስተባበር እና የመምራት አቅም ያለው፤

አንቀጽ 25

የክብቡ ድምፅ አሰጣጥ

1. በማንኛውም ስብሰባ ውሳኔ ሲተላለፍ አንድ አባል አንድ ድምፅ ይኖረዋል፤
2. የክብቡ አስተባባሪ አባላት ምርጫ እንደአስፈላጊነቱ በግልፅ ወይም በምስጢር የድምፅ አሰጣጥ ሥርዓት ይከናወናል፤

አንቀጽ 26

የአባል አቀባበል ስርዓት

1. ማንኛውም አባል የሆነ ተማሪ አባል ለመሆን በቃል ወይም በዕሁፍ ጥያቄ ሲያቀርብ፤

2. ሁሉም ተማሪዎች የክበቡ አባል እንዲሆኑ በክበቡ የህዝብ ግንኙነት በኩል የማሳመን ሥራ በመስራት፤
3. የክበቡ አባል ለማብዛት የሚያገዙ የተለያዩ ዜዴዎች በመጠቀም ለፋፊ ቅስቀሳ በማድረግ፤

ክፍል አምስት

ስለ ግንኙነት ስርዓት

አንቀጽ 27

የሥነ ምግባር ክበብ ከአጋዥ ድርጅቶች ጋር ስለሚኖረው ግንኙነት

የክበቡን ዓላማና ተግባር ለሚደግፉ ወይም ድጋፍ ለማድረግ ከሚፈልጉ እና በሥነምግባር ጉዳይ ላይ ከሚሰሩ ድርጅቶች ጋር ትብብር ሊያደርግ ይችላል፤

አንቀጽ 28

ክበቡ ከትምህርት ተቋሙና ከአካባቢው ማህበረሰብ ጋር ስለሚኖረው ግንኙነት

1. ክበቡ ከትምህርት ተቋሙ አመራር የመሰብሰቢያ አዳራሽ፣ ጽ/ቤት እና የመስሪያ ቁሳቁስ ለማግኘት በሚደረግ ጥረት የሥራ ግንኙነት ይኖራል።
2. ክበቡ ከትምህርት ቤቱ ማህበረሰብ በመልካም ሥነምግባር ለማነፅፅ መስናኝ፣ ብልሹና አድሎአዊ አሰራሮችን በጋራ ለመዋጋትና ለመታገል በትብብር ሊሰሩ ይችላሉ።
3. ክበቡ ከህብረተሰቡ የተለያዩ ድጋፎችን ሊፈልግ ከትምህርት ቤቱ ርዕሰ መምህር ወይም በሚመለከተው ክፍል/አካል ፈቃድ ሊያገኝ ህብረተሰቡን ድጋፍ ሊጠይቅ ይችላል፤ ማስገደድ ወይም ሚና መፍጠር ግን የተከለከለ ነው።

አንቀጽ 29

ክበቡ ከኮሚሽኑ ጋር ስለሚኖር የስራ ግንኙነት እና ድጋፍን በተመለከተ

1. አስተባባሪዎች ተዋረዱን ጠብተው በማንኛውም ጊዜ እና ጉዳይ ኮሚሽኑን ምክር መጠየቅ ይችላሉ፤
2. ኮሚሽኑ ባወደቀው የአሰራር እና የአደረጃጀት መመሪያ መሰረት በዕቅድ፣ ሪፖርት እና ክሌሎች ተያያዥ ጉዳዮች ጋር ግንኙነት ይኖረዋል፤

3. በየደረጃው ከሚገኙ የትምህርት ዕ/ቤት ጋር በመቀናጀት የነበሩት አመራሮችና አባላትን ለማስልጠንና ለማብቃት የሥራ ግንኙነት ይኖራል፤
4. ከበባቱ በአሰራራቸው ላይ ችግር ሲያጋጥማቸው ተዋረዱን ጠብቆ ችግሩ እንዲፈታ እግዛ ያደርጋል፤
5. እርስ በእርስ ልምድ የሚለዋወጡበት መድረክ ያዘጋጃል፤
6. ጥሩ ልምድ ያላቸውን ከበባት ልምድ በመቀመር ለሌሎች እንዲተላለፍ ያደርጋል፤
7. ተዋረዱን ጠብቆ እትድና ሪፖርት ላይ ግብረ መልስ ይሰጣል፤
8. ጥሩ የሰሩትን ያበረታታል፤ በኮሚሽኑ የሽልማት መመሪያ መሰረት ይሸልማል ።

ክፍል ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 30

ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ህጎች

ይህን መመሪያ የሚቃረን ማንኛውም መመሪያ ወይም ልማዳዊ አሰራር በዚህ መመሪያ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት የለውም።

አንቀጽ 31

መመሪያውን ስለማሻሻል

1. ይህ መመሪያ በፌዴራል የሥነምግባርና የዕረ መስና ኮሚሽን እንዲሻሻል የሚያስገድዱ ሁኔታዎች ሲኖሩ የሚሻሻል ይሆናል ።
2. ትምህርት ሚኒስቴር ይህን መመሪያ በሁሉም የትምህርት ተቋማት ተግባራዊ እንዲሆን ያደርጋል ፤ ተፈጻሚነቱንም ይከታተላል፤

አንቀጽ 32

መመሪያው ስለሚፀናበት ጊዜ

ይህ የአደረጃጀት እና የአሰራር መመሪያ ከጥቅምት 30 ቀን 2013 ዓ.ም ጀምሮ የሀገር ይሆናል።

አዲስ አበባ፣ ጥቅምት 23 ቀን 2013 ዓ.ም

ፀጋ አራጌ

የፌዴራል የሰነድ ምግባርና የፀረ-መስናቂያ ኮሚሽን ኮሚሽነር